

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام امور مساجد

آمریت ارشاد و دعوت

مدیریت عمومی تنظیم خطبه ها

رهنمای خطبه روز جمعه مؤرخ: ۱۴۴۳/۶/۲۴ هجری قمری مطابق ۱۴۰۰/۱۱/۸ هجری شمسی

ویژه گی های جامعه اسلامی

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلا على الظالمين والحمد لله الذي أرسل الرسل و أنزل الكتب ليحق الحق ويبطل الباطل ولو كره المجرمون، وأشهد أن لا إله إلا الله من اعتصم به حماه ووفاه ومن أعرض عنه وعصاه أهلكه وأرداه، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله الذي بلغ الرسالة وأدى الأمانة ونصح الأمة وجاهد في الله حق جهاده فمن أطاعه فقد اهتدى و من عصى فقد ضل و غوى، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه وسلم اجمعين.

امابعد:

جامعه اسلامی دارای ویژه گی های است که این ویژه گی ها در دیگر جوامع پیدا کرده نمیتوانید چون جامعه اسلامی همان جامعه ای است بنیان گذاری آن را رسول الله صلی الله علیه وسلم حین هجرت از مکه به مدینه منوره نمود که در حقیقت اسلام حافظ و نگهدارنده ای همه حقوق حقه افراد جامعه است .

لهذا برخی از آن خصوصیات در روشنائی قرآن کریم واحادیث نبوی صلی الله علیه وسلم بیان خواهد شد که اگر جامعه اسلامی به آن ویژه گی ها کما حقه عمل و در زندگی افراد خویش تطبیق نماید بدون شک آن جامعه به ترقی و تعالی دست خواهند یافت .

خصوصیات جامعه اسلامی بی شمار است، برخی از آنها از این قرار است:

۱- جامعه اسلامی برایمان استوار است:

معنای جامعه اسلامی این است که مردم آن جامعه ایمان قوی به الله تعالی داشته باشد و این يك خوشبختی بزرگ شمرده میشود، در تمام مشکلات امور زندگی خود را به شریعت مکلف میدانند و یقین دارند که الله تعالی روزی دهنده، مدبر، و بر هر همه چیز قادر ذات است، عزت و ذلت به ید بلا کیف اوست و همه مخلوقات به الله جل جلاله محتاج است و ما به عبادت پروردگار جل جلاله و به احکام او تابع هستیم.

طوریکه الله تعالی در سوره انعام میفرماید: (ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ). الانعام: (۱۰۲)

ترجمه: این است الله که پروردگار شما است ، جز او معبودی نیست، افریننده ای هر چیز است ، پس او را عبادت کنید و او بر همه چیز نگهبان است .

این خصوصیات در دیگر جوامع وجود ندارد ، در جوامع دیگر کسی به عبادت ذات واحد ولاشريك عقیده ندارند، بلکه عقائد و مفکوره های مختلف وجود دارد ، کسی به کسی کار ندارد و در چنین جامعه آرامش روحی و روانی وجود ندارد.

در جامعه اسلامی ایمان در تمام شئون زندگی نقش اساسی دارد، در زندگی فردی و اجتماعی ، معاملات در ترازوی ایمان وزن میشود.

۲- جامعه اسلامی استوار بر اخوت میباشد:

افراد جامعه اسلامی یکی با دیگر به ریسمان ایمان بسته شده اند، و در بین خود مانند برادران نسبی محبت و صمیمیت دارند، یکی از دیگر خود را جدا نمی دانند، زیرا اسلام هر نوع تفرقه و بی اتفاقی را حرام میداند طوری که الله تعالی میفرماید: {وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ • مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ جُزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ} الروم: (۳۲)

ترجمه: از کسانی (مباشید) که دین خود را پراکنده ساختند و به گروه های گوناگون تقسیم شدند، هر گروه با آنچه نزد ایشان است خرسند اند.

همچنان الله تعالی به اتحاد و همبستگی امر نموده میفرماید: {وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ} (آل عمران: ۱۰۳)

ترجمه: و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید و پراکنده نشوید و نعمت خدا را بر خود یاد کنید، که دشمنان (همدیگر) بودید، آنگاه بین دلهای شما الفت داد، آنگاه به (فضل) و نعمت او با یک دیگر دوست شدید و برطرف گودال از آتش بودید، و شمارا از آن باز رهانید، خداوند بدینسان آیاتش را برای شما روشن میسازد باشد که راه یابید. همان گونه که پیامبر صلی الله علیه و سلم بعد از رسیدن به مدینه منوره میثاق اخوت و همبستگی را در میان مسلمانان عقد نمود .

تا کینه توزی های که از زمان جامعه جاهلیت به میراث مانده بود از بین برود و همان گونه که قبائل ستیزی که از زمان جاهلیت در میان انسان ها مانده بود آنرا به اخوت و وحدت اسلامی تبدیل نماید .

۳- جامعه اسلامی یک جامعه همکار و مهربان میباشد:

جامعه اسلامی نسبت به سائر جوامع یکی از خصوصیات آن این است که در جامعه اسلامی مهربانی، محبت، ایثار و فداکاری موجود میباشد که این خصوصیت در سائر جوامع وجود ندارد.

زیرا که الله تعالی جل جلاله قواعد و اصول جامعه اسلامی را بنیاد نهاده است و افراد جامعه اسلامی را امر نموده که یک دیگر را کمک و همکاری نمایند و یتیمان را سرپرستی؛ و به فقراء و مساکین، بیوه و اسراء همکاری نمایند در میان خود مهربان و با محبت باشند؛ در میان خود یکی بر دیگر ظلم نکنند.

خداوند متعال میفرماید: {وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ} {المائدة: (۲)}

ترجمه: کمک و همکاری نمائید یک دیگر را بر تقوی و یکدیگر بر گناه و تجاوز کمک ننمائید.

در یک حدیث قدسی آمده است که الله تعالی جل جلاله میفرماید: (يَا عِبَادِي إِنِّي حَزَمْتُ الظُّلْمَ عَلَىٰ نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا) متفق علیه

همینگونه نبی علیه السلام افراد جامعه اسلامی را تشویق نموده که در میان خود مهربانی، دوستی و احترام کار بگیرند و در حدیث دیگری آمده است: «مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا فَلَيْسَ مِنَّا». سنن ابی داود

ترجمه: کسی که به اطفال ما رحم نمی کند حقوق بزرگان را نمی شناسد از جمله ما نیست .

در حدیث دیگری آمده است: (المُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً، فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَاتٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ). متفق علیه

ترجمه: مسلمان برادر مسلمان است که بالایی او ظلم نمی کند و او را تسلیم دشمن نمی کند کسیکه در فکر بر آورده کردن ضروریات برادر مسلمان خود باشد الله تعالی جل جلاله ضروریات او را بر آورده میسازد-

وکسیکه يك مشکل از مسلمان را رفع نماید الله تعالی جل جلاله مشکلات او را در روز قیامت رفع مینماید و کسی که عیب مسلمانی را بیوشاند الله تعالی عیب او را در روز قیامت میپوشاند.

امام ابن بطال در شرح بخاری چنین نوشته است: (فی هذه الأحادیث الحض علی استعمال الرحمة للخلق کلهم کافرهم ومؤمنهم ولجميع البهائم والرفق بها). شرح صحیح البخاری

ترجمه: در این احادیث تشویق شده بر تمام مخلوقات باید رحم شود برابر است که کافر باشد و یا مؤمن و به تمام حیوانات هم باید رحم شود.

۴- جامعه اسلامی از اخلاق نا پسند پاک است:

جامعه اسلامی از اخلاق عالی برخوردار است که هیچ گونه اخلاق ناپسند در آن وجود ندارد، در جامعه اسلامی هر آن کاریکه با شریعت اسلام و فطرت سالم در تضاد باشد در آن جای ندارد مانند: زنا، بی حجابی، وزندگی مختلط زنان با مردان نا محرم یا سفر زنان بدون محرم، نوشیدن شراب و سائر مواد نشه آور، انجام کارهای لهو و لعب، جنگ انداختن حیوانات و غیره... خداوند متعال جل جلاله در این مورد میفرماید: {وَلَا تَقْرُبُوا الزَّانَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا} الاسراء: (۳۲)

همچنان الله تعالی جل جلاله تمام افراد جامعه را از گفتار و کردار بد منع نموده: {وَلَا تَقْرُبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ} الانعام: (۱۵۱)

پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرموده: (مَا مِنْ أَحَدٍ أَعْيُرَ مِنَ اللَّهِ، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ حَرَّمَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ). صحیح البخاری-نسخه طوق النجا

ترجمه: هیچ کس از الله تعالی کرده غیرتی ذات نیست از همین خاطر انجام کارهای بد را برابر است که آشکار باشد یا پنهانی حرام کرده است.

۵- جامعه اسلامی جامعه پر از امن است:

امنیت ضرورت زندگی است و بدون امنیت زندگی مشکل است، جامعه اسلامی يك جامعه با امن است و در آن تمام مردم از امنیت و اطمینان روحی، جسمی و آرامش برخوردار اند.

در جامعه اسلامی جان، مال، عقل و ناموس از هر نوع تجاوز مصئون است

پیغمبر علیه السلام میفرماید: (الْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ). سنن النترمذی

ترجمه: مؤمن کسی است که مردم او را برمال و جان خود امین قرار دهد.

در حدیث دیگری پیغمبر علیه السلام فرموده اند: (خَيْرُكُمْ مَنْ يُرْجَى خَيْرُهُ وَيُؤْمَنُ شَرُّهُ وَشَرُّكُمْ مَنْ لَا يُرْجَى خَيْرُهُ وَلَا يُؤْمَنُ شَرُّهُ) مسند أحمد - الرسالة

ترجمه: بهتر شما کسی است که از آن امید خیر برده شود و از شر آن مردم در امان باشد، بدتر شما کسی است که از او امید خیر نمی باشد و مردم از شر او در امان نمی باشد.

۶- یکی دیگر را امر بالمعروف و نهی از منکر مینمایند:

جامعه اسلامی نسبت به سائر جوامع همین بهتری را دارا است که افراد جامعه به هدف کاهش امراض، فساد اخلاقی و سائر جرائم تمام افراد این جامعه را به خیرخواهی بریکدیگر بر کارهای نیک تشویق نموده است چنانچه الله تعالی جل جلاله در قرآن کریم میفرماید: {كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ} آل عمران: (۱۱۰)

ترجمه: شما هستید بهترین امت که بیرون کرده شده اید تا مردم را به کارهای نیک امر نموده و از کارهای بدمنع و به الله ایمان دارید .

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است: (مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُعِزِّرْهُ بِيَدِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ ، وَذَلِكَ أَضْعَافُ إِيمَانٍ) رواه مسلم .

ترجمه: کسیکه دید از شما منکری را باید آنرا بدست خود تغییر دهد و اگر توان نداشت به زبان خود و اگر توان این را هم نداشت به قلب خود بد ببیند و این ضعیف ترین درجه ایمان است.

۷- جامعه اسلامی يك جامعه مجاهد و مبارز میباشد:

خصوصیات جامعه اسلامی این است که مسئولیت جهاد و مبارزه در راه خدا را بدوش دارند، یکی از شرطهای جامعه ای اسلامی همین است که در وقت ضرورت آماده جهاد مسلحانه در برابر کفار باشند طوری که الله تعالی در قرآن کریم میفرماید: {كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ} البقرة: (۲۱۶)

ترجمه: قتال بر شما فرض شده است در حالیکه آن برای شما ناپسند است، و شاید شما چیزی را خوش نداشته باشید در حالیکه آن برای شما بهتر است و شاید چیزی را دوست دارید، در حالیکه آن برای شما بد است و الله تعالی میداند و شما نمی دانید

۸- از احکام سخت و طاقت فرسا عاری است:

جامعه اسلامی جامعه ای است که از احکام طاقت فرسای که بر امت های گذشته بوده عاری است. طوری که الله تعالی میفرماید: {يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ} البقرة: (۱۸۵) ترجمه: الله جل جلاله آسایش شما را میخواهد و تکلیف و زحمت شما را نمی خواهد. در آیت دیگری نیز میفرماید: {وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ} الحج: (۷۸)

ترجمه: و در دین هیچ گونه مشقتی را بر دوش شما نگذاشته است.

۹- جامعه اسلامی هیچ وقت بر گناه جمع نمی شوند:

از خصوصیات جامعه اسلامی این است که افراد آن هیچ وقت به کاری جمع نمی شوند که در آن معصیت و خطا باشد و الله تعالی جامعه اسلامی را از خطا حفاظت میکند.

در روایتی آمده است: «لَا يَجْمَعُ اللَّهُ أُمَّتِي عَلَى الضَّلَالَةِ أَبَدًا» المستدرک علی الصحیحین للحاکم

ترجمه: الله تعالی امت مرا هرگز به گمراهی جمع نمی کند.

۱۰- جامعه اسلامی جامعه میانه رو و معتدل میباشد:

از خصوصیات جامعه اسلامی میانه روی و اعتدال است و این امر پروردگار است که عدالت را در میان افراد جامعه در تطبیق احکام رعایت نمایند طوری که الله تعالی میفرماید: { وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا } البقرة: (۱۴۳)

ترجمه: و همینگونه شما را گروه میانه رو گردانیدیم تا شما بر مردمان گواه باشید، و پیامبر صلی الله علیه وسلم بر شما گواه باشد.

جامعه اسلامی مانند آن جوامعی نیست که وجود الله تعالی را منکر باشند و به معبودان زیادی قائل باشند بلکه جامعه اسلامی جامعه ای هست طبق هدایات قرآن کریم و پیامبر علیه السلام به توحید و یکتا پرستی دعوت مینماید و همان گونه جامعه اسلامی تمام معتقدات عبادات، معاملات شخصی و کارهای اجتماعی که از افراط و تفریط خالی باشند به همین اساس احکام اسلامی در هر وقت و زمان و شرائط قابل تطبیق بوده و هست رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا كُنَّا فِي الدِّينِ ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ الْعُلُوُّ فِي الدِّينِ). سنن ابن ماجه

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته